

Særlig APV og forebyggende foranstaltninger om natarbejde

– hvis virksomheden ikke følger anbefalinger fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA)

De lokale parter skal eventuelt sammen med arbejdsmiljøorganisationen vurdere, om virksomheden lever op til anbefalingerne fra NFA:

- Højest tre nattevagter i træk
- Højest 9 timer ad gangen
- Mindst 11 timer mellem to vagter
- Gravide normalt arbejder maksimalt 1 nattevagt om ugen for at mindske risiko for abort og andre graviditetskomplikationer.

Anbefalingerne fremgår af Industriens Overenskomst (bilag 10) og af Industriens Funktionæroverenskomst (bilag 17). Anvendelse af nedenstående tjekliste opfylder overenskomstparternes krav til identifikation og afdækning af risici ved natarbejde.

Drøftelserne, om virksomheden lever op til anbefalingerne, dokumenteres i "Dokumentationsskemaet vedrørende natarbejde".

Hvis det vurderes, at NFA's anbefalinger følges, anvendes de almindelige regler i overenskomsten uændret.

Hvis det vurderes, at NFA's anbefalinger ikke følges, sættes en række særlige aktiviteter i værk, herunder gennemførelse af en særlig APV om natarbejde.

Den særlige APV om natarbejde skal indeholde:

- Risikovurdering af virksomhedens arbejdsmiljøproblemer ved natarbejde.
Risikovurderingen skal foretages på baggrund af en afdækning af virksomhedens arbejdsmiljøforhold.
- Handlungsplan til løsning af arbejdsmiljøproblemer ved natarbejde, som ikke kan løses umiddelbart• Gennemførelse af handlingsplanen og opfølgning på de iværksatte foranstaltninger.

Den særlige APV udføres efter samme princip, som den "almindelige" APV - se nedenstående punkt 1 – 4. Dog udføres den særlige APV årligt.

Der skal til brug for den særlige APV om natarbejde udarbejdes:

- minimumstjekliste til afdækning af særlige risikofaktorer ved natarbejde
- katalog over forebyggelsesforanstaltninger, der kan anvendes i forbindelse med udarbejdelse af handlingsplaner.

Nedenstående tjekliste kan anvendes til afdækning af risikofaktorer ved natarbejde, som kræver særlig opmærksomhed. Tjeklisten supplerer tjekliste fra BFA Industri i vejledningen "APV-guide til industrien". Kontroller i den forbindelse, om der er kortlagt risikofaktorer ved natarbejde i den almindelige APV.

Eventuelle identificerede problemer kan overføres til skemaet "APV-handleplan", der findes på www.bfa-i.dk

Særlig APV om natarbejde

- til anvendelse i tilfælde, hvor virksomheden ikke følger anbefalinger fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA)

Arbejdsmiljøemne	Hvad skal tjekkes?	Problem	Intet problem	Ved ikke/ Ikke relevant
SPECIFIKT FOR NATARBEJDE				
Generelt	Natarbejde som årsag til sygefravær			
	Arbejdsopgaver udelukkende udført som natarbejde			
	Arbejdsopgaver som ikke behøver at blive udført om natten			
	Bemandingen tilpasset opgaverne ved natarbejde			
Arbejdsulykker	Tidspunkt på døgnet ved ulykker eller nærved-ulykker registreres			
	Alenearbejde der medfører ulykkesrisici ved natarbejde			
	Ulykker eller nærved-hændelser ved natarbejde			
	Fokus på intern/ekstern transport ved natarbejde – f.eks. anvendelse af Hi Viz beklædning			
Beredskab	Særligt beredskab for at håndtere nødsituationer under natarbejde – f.eks. ved strømafbrydelse			
	Medarbejderne kender beredskabet, der træder til i tilfælde af hændelse ved alenearbejde om natten			
Psykisk arbejdsmiljø	Mulighed for kontakt til kolleger/leder under natarbejde			
	Passende krav og afveksling ved natarbejde			
	Arbejdstempo tilpasset natarbejde			
	Risiko for vold og trusler ved natarbejde			
Fysisk arbejdsmiljø	Maskiner som primært anvendes ved natarbejde			
	Belastende arbejdsstillinger i forbindelse med opgaver ved natarbejde			
	Arbejdsmiljørisici specifikt ved natarbejde f.eks. støj, temperatur, lysforhold eller kemisk arbejdsmiljø			
	Speciel instruktion nødvendig for at foretage reparationer ved nedbrud ved natarbejde			
	Faremærkede kemikalier ved natarbejde der ikke anvendes på dag- eller aftenskift			
Andet	Mulighed for powernap ved natarbejde			
	Mulighed for en forfriskning ved natarbejde			

Katalog over forebyggelsesforanstaltninger ved udarbejdelse af handlingsplaner, punkt 3 og 4 i de generelle APV-krav

1. En risikovurdering af virksomhedens arbejdsmiljøproblemer. Risikovurderingen skal foretages på baggrund af en afdækning af virksomhedens arbejdsmiljøforhold.
2. En inddragelse af virksomhedens sygefravær med henblik på vurdering af, om forhold i virksomhedens arbejdsmiljø kan medvirke til sygefraværet.
3. En skriftlig handlingsplan til løsning af arbejdsmiljøproblemer, som ikke kan løses umiddelbart. Handlingsplanen skal indeholde en beskrivelse af problemernes art, alvor, omfang og årsager, samt oplysninger om hvornår og hvordan de konstaterede problemer skal løses, herunder hvem der har ansvaret for at gennemføre løsningerne.
4. En gennemførelse af handlingsplanen og opfølgning på de iværksatte foranstaltninger, herunder opfølgning på om igangsatte løsninger er fyldestgørende og effektive.

- Sørg for fokus på instruktion ved arbejdsopgaver der udføres om natten. Få alle arbejdsopgaver kortlagt og beskrevet. Overvej, om der er specifikke medarbejdergrupper/jobfunktioner om natten, og om det kræver særlig instruktion.
- Vær sikker på, at der er adgang til relevante brugsanvisninger mv.
- Sørg for, at medarbejdere, ledere og AMO er instrueret i registrering af hændelser/nærvæd-hændelser med henblik på forebyggelse.
- Udarbejd procedure for specifikke arbejdsopgaver f.eks. reparationer, hvor særligt uddannet personale ikke er til stede om natten.
- Planlæg natarbejdet med fokus på arbejdstempo og krav, så specielt belastende opgaver udføres på dagvagter.
- Undgå alene-arbejde på nattevagter og sørg for mulighed for social kontakt samt kontakt til leder, AMO og dagholdet.
- Hav fokus på fysiske forhold som lys, temperatur og pauser.
- Italesæt hvad en sund livsstil har af betydning for helbredet, specielt når det handler om natarbejde. Faktorer som kost, motion og søvn er vigtige i denne sammenhæng. Bliv inspireret af eksisterende BFA-materiale på området.